

rupta est; ut colligitur ex ff. de legat. l. *Libert.* §. *Quod autem Cassius*. Contendunt tamen aliqui, puellam corruptam non posse urgere pro tradendo sibi legato relicto pro virginibus: quia verba testatoris servanda in rigore sunt, quantum fieri potest. Oppositum defendunt Salmanticenses *loc. cit. num. 190.* quia in favorabilibus verba testatorum extendenda sunt. Probabilior videtur prima opinio, si alie virginis aequae pauperes simul cum virgine corrupta concurrant. Deficientibus vero virginibus incorruptis, tunc cum secunda opinione dicendum videtur, quod tradi virginis secreto corruptae debeat; & quod illa sollicitate pro consequendo legato heredes valeat. Cavendum tamen temper est ne ex denegatione legati virgo secreto violata infametur.

XVII. *Quaest. VII. Qui ordo servandus sit in legatis implendis?* Resp. Communis responsio est. Si legata pro omnibus non sufficiunt, & sint aliqui legatarii privilegiati; isti ceteris praefertendi sunt. Si legatarii omnes habeant aequale ius, nulliusque vi testamenti fruatur praerelationis privilegio; tunc, si legata pro omnibus satis non sunt, solvi pro rata debent; uti fit in solvendis debitis creditoribus qui aequali iure potiuntur.

XVIII. *Quaest. VIII. Valet ne aliquis testamentis, & legatis derogare?* Resp. Testator supremus legislator iure gentium, & civili est. Expressa eius voluntas absolute, & iusta causa sublata, mutari nequit. Si mens testatoris dubia fuerit, non commutationi, sed interpretationi locus est. Legatum relicto pro fabrica alicuius Ecclesiae, si fabrica necessaria non sit, aut verba testamenti non sint periculosa, expendi in ornamentis eiusdem potest; quia licet fabricae vox edificium in rigore significet; tamen, iuxta vulgarem concipiendi modum, nomine fabricae intelligi etiam solent quae ad Ecclesiae ornatum, cultumque attinent. Spectanda tamen semper sunt testamenti verba, & testatoris intentio, quae testamenti anima est, & spiritus. Utique verba sunt quae intentionem, & voluntatem testatoris prodant; tamen nec sola verba, nec sola intentio, sed ambo simul considerari debent. Quisque autem prudens, & peritus interpretari dubiam testamenti dispositionem potest.

XIX. Commutatio itaque tum locum habet, quando dispositio testatoris clara, non dubia est; sed impleri nequit. Porro hoc in casu, si legatum profanum sit, fit caducum, & devolvitur ad heredem. Si vero legatum fuerit ad pias causas, tunc converti in alium similem usum debet, ut colligitur ex Trident. *sess. xxv. cap. viii. de reser.* Haec commutatio ab Epi-

scopo fieri debet, heredis consensu accedente. In hac autem commutatione Episcopus non pro libito feligere quemlibet pium usum potest, sed quem magis similem iudicaverit illi quem testator praescripsit. Plura sunt exempla, quae recensere non vacat. Testator ordinavit ut in tali situ edificetur Monasterium, Hospitalis, Ecclesia &c. Si situs a testatore designatus, inemptus sit, alius eligatur qui in maiorem utilitatem proximi, Deique cultum cedat. Potest etiam Episcopus, consentiente herede, aliquem legatum pium, pro tali usu a testatore relicto, in alium magis pium, & utiliorem proximo commutare ex rationabili causa, non ex arbitrio. Quomodo potestates supremas, & summus Pontifex derogare, vel commutare testamenta valeant ob publicam necessitatem, mea non interest in praesentia dispicere.

XX. *Quaest. IX. Quando ex legatis deduci Falcidia possit?* Resp. Caius Falcidius tempore Caesaris Augusti legem rogavit pro hereditibus, quibus facultatem concessit detrahendi quartam partem bonorum testatoris, ut haec via eisdem alicuius ad acceptandam hereditatem, vel ne solo nomine heredes essent. Haec quarta pars Falcidia vocatur a suo Auctore Falcidio. Haec quarta falcidia detrahenda est ex bonis testatoris, qualia erant tempora eiusdem mortis; ut colligitur ex Institut. de leg. *falcid. §. Quantitas*. Et detrahitur non modo ex legatis, verum etiam ex donationibus causa mortis. Plures sunt casus in quibus haec quarta falcidia non potest detrahi. Primus, quando testator, sciens vires hereditatis suae, id prohibuit; ut sancitur in Authent. *Sed cum testator. Cod. ad leg. falcid.* Secundo non detrahitur ex legatis piis. Tertio neque ex legato relicto cum prohibitione illud alienandi. Quarto non deducitur ex legato libertatis. Quinto prohibetur deduci, quando heres non fecit inventarium intra tempus praescriptum a lege. Alii etiam enumerantur casus in lege, quos referre non vacat; cum vix alicubi hodie obtineat ius commune circa falcidiam. Sed fere ubique sunt peculiare leges quae pro casibus qui occurrere solent, quid agendum sit, praescribunt.

XXI. Et haec de iure & iustitia dicta sufficiunt. Desinaveram addicere dissertationem de iis quae publica iudicia spectant, & potissimum de iudicibus, de reis, de testibus, de accusatoribus, de denuntiatoribus, de advocatis, & notariis. Verum cum haec, & plura alia, quae praeterit, ad Ictos, non ad Theologos pertineant; ideo ab istdem tractandis abstinere deceverit potissimum quod graviora quae ad Theologiam nostram attinent, tractanda occurrant.

FINIS TOMI SEPTIMI.

THEOLOGIA CHRISTIANA DOGMATICO-MORALIS AUCTORE F. DANIELE CONCINA

ORDINIS PREDICATORUM.

EDITIO NOVISSIMA.

TOMUS OCTAVUS.

DE SACRAMENTIS IN GENERE: ITEM DE BAPTISMO,
CONFIRMATIONE, ET EUCHARISTIA.

ROMAE, MDCCLXVIII.

SUPERIORUM PERMISSU.

PROSTANT VENALES VENETII

APUD SIMONEM OCCHI.

CUM PRIVILEGIO EXCELLENT. SENATUS.

111

PRÆLOQUIUM.

Merfit iam fere e vadis, & scopulos, fyrtelque, fin omnes, faltem plures prætervefta eft oratio noſtra. Implicatifſimas hætenus controverſias de iure naturali, gentium, poſitivo, divino, humanoque, fuſo ſermone, quoad potui, enucleavi. Superſtitionem, blaſphemias, periuria, impietatem, libidines, furta, fenora, mendacia, & cetera ſcœlera quæ contra mandata decalogica perpetrare homines folent, profligare; ſubtiliſſima commenta, acuta paradoxa, quibus Caſuiſtarum non pauci flagitiis ipsis malitiam adimere, & virtutis larvam iisdem obtendere pertentant, convellere pro modulo meo conatus ſum. Divina in præſens phar-maca, & ſaluberrima remedia, quæ & ne labamur in ſcœlera, nos continent, & vulnera ex perpetratis culpis animis noſtris inſiſta ſanant, exponenda a nobis diligentia ſingulari, maturoque ſtudio occurrunt.

Septem hæc ſunt ſacramenta, a Chriſto Domino inſtituta, per quæ (inquit Concilium Tridentinum ſeſſ. vii.) *omnia vera iuſtitia vel incipit vel ce-pia augetur, vel amiſſa reparatur.* Myſteria ſacra a Patribus dicta fuere, quod alto ſecreto teſta Ethnicorum cognitioni abſcondebantur. Quare mirandum haud eſt, ſi in vetuſtis monumentis pauca de ſacramentorum dignitate, & excellen-tia ſcripta reperiamus. Huius *arcani* diſciplinam ampla & ſelecta eruditione exornavit Cl. Emanuel Schelſtrate, rationumque momenta perhibet cur Patres tanta ſeveritate hæc divina myſteria occultare ſtuderint. Heinc anſam arripuerit Novatores Lutherani, & Calviniſta audacius in hæc ſanctiſſima ſacramenta quam in cetera catholica religionis dogmata debacchandi. Iſtorum errores & blaſphemias ſilentio præterire deſtinaveram; & ſolas quaſtiones quæ de ſacra-mentorum recta adminiſtratione tractari a Theologis catholicis pro moribus for-mandis ſolent, ſub examen inducere. At re ſerius expenſa, operæ pretium du-xi, præſtituta mihi methodo inſiſtere, & primum omnium catholica de re ſa-cramentaria dogmata paucis perſtringere, hæreticorum errores profligare; ac deinde morum controverſias, quæ inter Catholicos diſputantur, reſolvere. Ut enim mea minima præfert opinio, magnopere dedecet Parochos, & ſacros con-ſcientiarum arbitros penitus Novatorum errores ignorare, adverſus ſacramenta noſtra invecſtos, & ſacros canones quos pro temporum opportunitate Eccleſia Romana condidit, ut & Catholicos in veritate confirmaret, & ora obſtrueret hæreticorum. Plurimi, & præſtantiſſimi Theologi, Bellarminus, Gravina, Gotti, Turnely, Iuvenin, Le Druin, Viſſe, Berti, ut innumeros alios præ-teream, rem ſacramentariam uberrima doctrinarum copia illuſtrant, & con-vulſis Lutheranorum, & Calviniſtarum deliriis, catholica dogmata pleno in lu-mine conſtituerunt. Quæ a præclaris viris iſtis fuſo calamo, & vaſta eruditione pertractata ſunt, brevi ego & contracta oratione perſtringam. Poſt conſue-
a 2 me-

methodo quæ mores formandos, & laxiores opiniones convellendas spectant, enucleabo. Hæc duo ita connexa sunt, ut quamquam primum seungi a secundo valeat, ultimum tamen sine primo consistere nullo modo possit. Qui enim de evangelicis sacramentis casuum centones infarciunt, hominum commenta discutiant, non Dei Theologiam interpretantur. Qui dogmata, inquit, & polemicas controversias addiscere volunt, dogmaticos, & polemicos Theologos adire possunt. Ita ne vero? At multi sunt qui tot comparare sibi libros nequeunt, quibus ego consulerè deliberavi. Calleant enim necesse est Pastores sacri & dogmata catholica, & errores novatorum, ut pascere caelestium veritatum pabulo gregem suum, illumque a luporum custodire insidiis valeant. Falluntur sane mirum in modum qui conscientia casus a dogmatica doctrina seungunt, cum non minus credenda quam agenda, ad salutem necessaria sint. Illud dumtaxat cavendum ne nimia rerum copia lectores obruantur. Quod ut declinarem, sobrie, temperateque sacramentorum articulos explicare, novatorumque errores convellere studui; fusius vero exposui quæ ad mores informandos attinent. Digitum itaque ad limpissimos intendamus fontes, unde aquæ scaturiunt salientes in vitam æternam. Qui ex hac aqua bibunt, non sicut in æternum: & qui hanc aquam non gustant, æterna siti cruciabantur. Hæc sunt columnæ illæ septem quas divina sapientia ex latere Mediatoris nostri Christi IESU excidit. *Unus militum lancea latus eius aperuit, & continuo exiit sanguis, & aqua.* En tibi apertam altissimam originem, unde & Ecclesia, & SACRAMENTA nostra manarunt. In hoc sanctissimum pectus, in hæc sacrosancta vulnera animam mentemque defigamus omnes, & ego dum scribo, & tu dum legis, ut & mihi scriptum, & tibi lectio ad salutem proficiat sempiternam. Amen.

I N D E X

Librorum, Dissertationum, capitum, paragraphorum, & questionum
quæ in hoc Tomo continentur.

LIBER PRIMUS
DE SACRAMENTIS IN GENERE.

DISSERTATIO UNICA.

CAPUT I.

Propositiones ab Ecclesia damnate. pag. 1.
Erevis expositio thesibus ab Innocentio XI. proscriptis. ib.

§. II.
Propositiones laxæ Casuistarum. 3.

CAPUT II.

Varia sacramenti acceptiones, eiusque vera finitio. 6.

CAPUT III.

De sacramentorum necessitate tum in statu nature, tum in lege scripta. 8.

CAPUT IV.

De sacramentis novæ legis lata per Christum. 10.

CAPUT V.

De partibus quibus sacramenta constant, seu de materia, & forma eorundem. 11.

Quæst. I. Materie, & forme sacramentorum baptismi, & Eucharistia sunt ut a Christo determinata? 12.

Quæst. II. Aliorum quinque sacramentorum omnium determinavit ne Christus res, & verba in specie? ib.

Quæst. III. Verba quibus forme sacramentorum constant, sunt ne promissionis, & conditionalis, an consecrationis? 14.

CAPUT VI.

Plures questionibus resolvuntur circa mutationem materie, & forme sacramentorum. 16.

Quæst. I. Quæ mutatio materie, aut forme nullum reddit sacramentum? 17.

Conc. Theol. Tom. VIII.

Quæst. II. Quas modis induci variatio accidentalis, vel substantialis in materia potest? ibid.

Quæst. III. Quæ modis forma variatio contingere potest? ibid.

Quæst. IV. Quænam peccatum perpetret qui in perficiendis sacramentis aliquid sive in materia, sive in forma mutat? 18.

Quæst. V. Quæ mutationes accidentales dicuntur graves, letalem culpam inferentes? ib.

Quæst. VI. Licetum ne est in perficiendis sacramentis uti materia, vel forma dubia? ib.

Quæst. VII. Quo tempore obtinuit usus forme conditionalis? 19.

CAPUT VII.

De sacramentorum evangelicæ legis numero, & dignitate. 20.

Quæst. I. Utrum lotio pedum inter sacramenta numeranda sit? 24.

Quæst. II. Quis ordo, & quæ dignitas sit in septem sacramentis spectanda? ibid.

CAPUT VIII.

De sacramentorum efficacia in producenda gratia. Variæ questionibus resolvuntur. 26.

Quæst. I. An sacramenta novæ legis physice, vel moraliter gratiam ex opere operato producant? 29.

Quæst. II. Quenam sit gratia quam novæ legis sacramenta conferunt? 30.

Quæst. III. An sacramenta præter gratiam sanctificantem peculiarem aliquam gratiam, quæ sacramentalis dicitur, conferant? ibid.

Quæst. IV. Sacramenta novæ legis conferunt ne eandem omnino æqualem gratiam omnibus? 31.

Quæst. V. An sacramenta vivorum per accidens producere gratiam primam valeant? ib.

CAPUT IX.

De characterè, quem imprimunt novæ legis sacramenta: & de discrimine sacramentorum novæ a sacramentis veteris legis. ib.

Quæst. I. Quid sit character, & quanam illius proprietates? 32.

- Quaest. II. Quomodo differant sacramenta ne a sacramentis legis veteris? 33.
 Quaest. III. Utrum circumcisio ex opere operato remittit peccatum originale? ibid.

CAPUT X.

- De auctore, & institutore sacramentorum. 34.

CAPUT XI.

- De sacramentorum ministris. 35.

§. I.
 Sacramentorum ministri, ne causa instrumentales, active cum ipsis sacramenta concurreant ad sanctificationem. Solum homines vitatores sunt sacramentorum ministri. ibid.

§. II.
 De intentione ministrum in perficiendis sacramentis. Nevariorum sententia. Doctrina Catharini a consensu vindicatur. 37.

§. III.
 Necessaria est ad substantialia sacramenti integritatem interna ministrum intentio, quo serio & vere facere velit quod facit Ecclesia. 39.

§. IV.
 Dilluuntur aduersae sententiae obiecta. 44.

§. V.
 Variæ quaestiones de ministrum fide, intentione, & facultate resolvuntur. 50.

Quaest. I. Ut validum sit sacramentum, requiritur ne ut ministrum fides, aut intentio producant effectum sacramentalem? ib.

Quaest. II. Ad sacramenti integritatem requiritur ut ne ministrum intendat facere quod facit Ecclesia Romana? ibid.

Quaest. III. An necessaria sit intentio actualis, vel sufficit virtualis, & interpretatiua? 51.

Quaest. IV. Ad integritatem sacramenti sufficit ne intentio interpretatiua? ib.

Quaest. V. Validum ne sacramentum est, forma conditionali administratum? 52.

Quaest. VI. Utrum in ministrum sacramentorum requiratur probitas? ib.

Quaest. VII. Peccant ne letaliter Sacerdotes qui sibi grauis culpe conscius sacramenta ex officio administrant? 53.

Quaest. VIII. Peccat ne mortaliter ministrum qui sibi grauis culpe conscius sacramenta administrat non ex officio, sed ex necessitate? ib.

Quaest. IX. An peccat mortaliter Sacerdos qui mortali culpa inquinatus Eucharistiam administrat? ibid.

Quaest. X. Peccat ne Sacerdos qui in peccato mortali audit confessiones? 54.

Quaest. XI. Utrum Diaconi mortaliter peccent, solemniter ministrans Sacerdoti celebranti, sacrificia, aut Eucharistiam distribuente? 55.

Quaest. XII. Peccant ne mortaliter Concionatores Sacerdotes, verbum Dei praedicantes letali culpa inquinati? ibid.

Quaest. XIII. An minister sibi mortali peccati conscius tenetur sacramentaliter confiteri aequum sacramentum administrat, si assistit capta Confessarii, & non urgeat necessitas succurrendi periclitanti? 56.

CAPUT XII.

Quando, & quibus ministrum dispensare sacramenta tenentur. 58.

Quaest. I. Licite ne administrari sacramenta indigno valent? 59.

Quaest. II. Administranda ne sacramenta sunt peccatori occulto, vel publico? ibid.

Quaest. III. Licet ne formulari sacramentorum administrationem ob mortis metum? 60.

CAPUT XIII.

De dispositione ex parte suscipientis sacramenta, & an a malis ministrum peti administratio sacramentorum possit. 61.

Quaest. unic. Licet ne petere sacramenta a ministro indigno? ibid.

CAPUT XIV.

De caeremoniis sacramentorum, & de iis que sacramentalia dicuntur. 62.

Quaest. I. Quoniam sint comoda & utilitates sacramentorum caeremoniarum? ibid.

Quaest. II. Potius ne Ecclesia auctoritate sacros ritus praescribendi? 63.

Quaest. III. Sacra caeremonia ab Ecclesia praescripte praeseruant ne symbolicanam & mysticam significationem? ibid.

Quaest. IV. Observanda ne sunt sacra caeremoniae ab Ecclesia praescriptae? 68.

LIBER SECUNDUS.

DE BAPTISMO, ET CONFIRMATIONE.

DISSERTATIO I.

De baptismo.

PRELOQUIUM. 69.

CAPUT I.

Baptismi origo, & nomen. 70.

C. A.

CAPUT II.

De baptismo subiecto. 72.

Quaest. I. Num sola aqua naturalis sit materia remota baptisum? ibid.

Quaest. II. Cur Christus Dominus aquam potius quam alium liquorem sumpsit pro baptisum materia? 73.

Quaest. III. Num vetustus & probandus sit usus quo Ecclesia Romana consecrat aquam baptismo inferuentem? ibid.

CAPUT III.

Plures quaestiones quae praxim spectant, resolvuntur. 74.

Quaest. I. Quenam aqua dicenda naturalis est? ibid.

Quaest. II. Aqua corrupta adhiberi ne in administratione baptisum potest? ibid.

Quaest. III. An una, vel altera gutta aqua satis ad baptisum sit? 75.

Quaest. IV. An aqua ex sale liquo sit apta baptisum materia? 75.

Quaest. V. Aqua resoluta ex nive, glacie, gelu, aut rore caeli, est ne sufficiens baptisum materia? ib.

Quaest. VI. Nix, & glacies sunt ne apta baptisum materia? ibid.

Quaest. VII. Aqua, quae ex vite, aliisque arboribus profuit, est ne sufficiens baptisum materia? ibid.

Quaest. VIII. Licetium, & iusculum carinum sunt ne apta baptisum materia? ib.

Quaest. IX. Utrum aqua destillata ex floribus sit materia baptisum? 76.

CAPUT IV.

De materia proxima baptisum. ibid.

Quaest. unic. Validus ne baptisum est, si per unam, aut irinam immersionem, si per effusionem, aut aspersionem administratur? 77.

CAPUT V.

Plures quaestiones casuisticae resolvuntur. 78.

Quaest. I. Librum ne ministrum est, baptisum aut una vel trina immersione, aut infusione, vel aspersione administrare? ib.

Quaest. II. Qualis infusio fieri in baptisum debet? ib.

Quaest. III. An infans in utero matris inclusus baptisum possit, utero matris ablato? ibid.

Quaest. IV. Utrum valide baptizetur infans in

utero matris inclusus, si obstetricis arte possit super ipsum aqua immitti? 79.

Quaest. V. An si infans pelle secundaria involutus baptizetur, validus baptisum est? ibid.

Quaest. VI. Si aqua capillos tantum, aut vestes tangat, validus ne baptisum est? ibid.

Quaest. VII. Validus ne baptisum est, si solus pes, aut digitus infans abluatur? 80.

Quaest. VIII. Si quis ob aquam ponuriam in puteum, aut flumen infans proleat morti proximum, valet ne baptisum, si formam pronuntiet, dum in aqua infans reperitur? ib.

Quaest. IX. Licetum ne est perficere alium mulieris desperante sententis, ut baptizetur infans? ib.

CAPUT VI.

De forma baptisum. 81.

Quaest. I. Legitima ne est & conueniens verborum forma quae Ecclesia Latina utitur? 82.

Quaest. II. Valida ne est forma quae utuntur Graeci? ibid.

Quaest. III. Requiritur ne ad validitatem baptisum ut exprimat actus baptizantis per verbum baptizo, aut baptizatur? ib.

Quaest. IV. Collatus ne aliquando baptisum fuit in nomine Iesu, aut Christi tantum, praetermissa Trinitatis invocatione? 83.

CAPUT VII.

Quaestiones quae disputari in utraque parte a Casuistis solent, resolvuntur. 84.

Quaest. I. Qui deliberate omittitur in forma baptisum haec particulam EGO, peccat ne grauius? ibid.

Quaest. II. Validum ne baptisum esset, si ministrum loco Ego diceret, Nos te baptizamus? ibid.

Quaest. III. Utrum, si plures baptizarent simul, non conferret baptisum? ib.

Quaest. IV. Haec particula TE est ne de baptisum essentia? ibid.

Quaest. V. Peccat ne mortaliter qui exprimeret nomen baptizati, dicens: Ego te baptizo Petrum in nomine etc. ib.

Quaest. VI. Validum ne esset baptisum qui loco baptizo, diceret, mergo, iningo, lauo, abluo? 85.

Quaest. VII. Particula IN est ne de essentia baptisum? Aut grauius peccat qui illam deli-

deliberate omittere? *ibid.*
 Quæst. VIII. Valide ne baptizaret qui diceret, Ego te baptizo in nomine Patris, in nomine Filii, in nomine Spiritus sancti? *ib.*
 Quæst. IX. Validus ne baptismus est hac forma ministratus: Ego te baptizo cum Patre, cum Filio, cum Spiritu sancto? *ib.*
 Quæst. X. Si quis omittet in nomine, & substitueret in virtute, validum ne baptismum conferret? *ibid.*
 Quæst. XI. Validum ne baptismus est sub forma ministratum: Ego te baptizo in nomine Genitoris, Genitri, & Precedentis ab utroque? *86.*
 Quæst. XII. Conferret ne validum baptismum, qui diceret: Ego te baptizo in nomine Patris: Ego te baptizo in nomine Filii: Ego te baptizo in nomine Spiritus sancti? *ibid.*
 Quæst. XIII. Omisso particula ET in pronuntiatione personarum, ut si quis diceret: In nomine Patris, Filii, Spiritus sancti &c. redderet ne invalidum baptismus? *ibid.*
 Quæst. XIV. Validum ne est baptismus administratum a balbo vel imperito idiota, qui nescit, vel demat litteram verbis forma? *ibid.*

CAPUT VIII.

De Baptismi divinitate.

87.

§. Unicus.

Martyrii notione, & quando suppleat vices baptismi fluminis. *ibid.*
 Quæst. I. An martyrium suppleat in adultis vices baptismi fluminis seu aquæ? *88.*
 Quæst. II. Utrum martyrium parvulis loco baptismi inferatur? *89.*
 Quæst. III. Utrum martyrium suppleat vices baptismi aquæ ex opere operato? *ib.*
 Quæst. IV. Quænam dispositiones requiruntur in adultis ad suscipiendum baptismum sanguinis? *90.*

CAPUT IX.

De ministro baptismi.

Quæst. I. Peccat ne mortaliter non Sacerdotes qui extra necessitatis casum baptizant? *91.*
 Quæst. II. Peccat ne mortaliter laicus qui, necessitate urgente, & presente Sacerdote, baptizat? *ibid.*
 Quæst. III. Peccat ne mortaliter laicus qui in necessitate, & presente Diacono, baptizat? *ib.*

Quæst. IV. Laicus baptizans sine necessitate incurrit ne irregularitatem. *92.*
 Quæst. V. An unus minister possit unica professione plures baptizare? *ibid.*
 Quæst. VI. Si duo essent, quorum unus manibus, alter lingua caret, possent ne valide & licite baptizare, necessitate urgente? *ibid.*
 Quæst. VII. Si duo tantum essent periculum pueri presentis obstrictæ, & Sacerdos excommunicatus, qui horum administrare baptismum deberet? *93.*
 Quæst. VIII. Valide ne quis baptizare se ipsum posset, extrema urgente necessitate? *ibid.*
 Quæst. IX. An Parochus peccat, qui ut salutis infantis consulat, privatum baptismum administrat domi, expectans patrum aut de longinquo venturum, aut alio negotio distentem, ut in Ecclesia solemnem ritum peregrat? *ib.*
 Quæst. X. Parentes baptizare ne proprios filios valent, necessitate urgente: & an amittant tunc debiti peccandi? *ib.*
 Quæst. XI. Validum ne baptismus est a Pagano, aut Iudeo administratum? *94.*

CAPUT X.

De baptismi institutione, eiusque obligatione.

Quæst. I. Probabilis ne est, Christum instituisse baptismum ante mortem, & tempore quo baptizatus in Iordæ non fuit? *ib.*
 Quæst. II. Quando lex baptismi obligare capit? *95.*

CAPUT XI.

De baptismi necessitate.

Quæst. I. Necessarius ne baptismus est necessitate mediis infantibus ex fidelibus parentibus procreatis? *96.*
 Quæst. II. Adultis est ne necessarius baptismus necessitate mediis in re, aut in voto? *ibid.*
 Quæst. III. Ut baptismus adultis profici requiritur ne votum implicitum, aut explicitum eiusdem? *97.*
 Quæst. IV. Quo tempore suscipere adulti baptismum debent? *ib.*
 Quæst. V. Qui ordo servatus olim fuit in catechumenis tingendis? *98.*
 Quæst. VI. Quo tempore baptizandi catechumeni sunt? *ib.*
 Quæst. VII. An preceptum suscipiendi baptis-

pismum obliget adultos, ut quamprimum commode possunt, sub pena gravis culpe baptismum suscipiant? *99.*
 Quæst. VIII. Peccat ne mortaliter parentes, & tutores, qui infantium sine rationabili causa baptismum differunt? *ibid.*
 Quæst. IX. Salvati ne hoc tempore aliqui possunt absque baptismum, si eiusdem legem ignorent? *ibid.*

CAPUT XII.

De baptismi subiecto. *ibid.*
 Quæst. I. Administrandum ne parvulis ante rationem usum baptismus? *ibid.*
 Quæst. II. An Satyri, vel concepti ex bruto & femina sint baptismi capaces? *101.*
 Quæst. III. An menstruum procreatum ex viro & muliere, baptizandum sit? *ibid.*

CAPUT XIII.

Sint ne baptizandi infantes infidelium, invidiosus & reluctans parentibus. *ibid.*
 Quæst. I. Illicitum ne est baptizare infantes infidelium, invidiosum eorumdem parentibus? *102.*

Quæst. II. An filii Iudeorum, aliorumve infidelium in periculo mortis licite baptizari valeant? *103.*
 Quæst. III. Filii infidelium expositi, aut patrie potestati subditi, licite ne baptizari valeant? *104.*
 Quæst. IV. Si unus parentum infidelium consentiat, baptizari ne puer licite valet, altero dissentiente? *ibid.*
 Quæst. V. Infidelium plures infantes suos offerunt baptizandos, ut infirmitatibus curentur: validum ne eiusmodi baptismus est? *ibid.*
 Quæst. VI. Si puer petat baptismum, & dubitet, an usu rationis predictus sit, potest ne invidiosus parentibus baptizari? *105.*
 Quæst. VII. An requiritur aliqua dispositio in infansibus ad baptismum suscipiendum? *ibid.*
 Quæst. VIII. An amentes, & furiosi baptizandi sint? *ibid.*

CAPUT XIV.

De baptismi adulterum, virorum, mortuorum, & campanarum. *ibid.*
 Quæst. I. Requiritur ne in adultis ad digne baptismum suscipiendum fides in Christum, dolor de peccatis, & amor Dei inchoatus? *ibid.*
 Quæst. II. Licite ne conferri baptismus aut mortuis, aut vivis pro mortuis valet? *ibid.*
 Quæst. III. Licitum ne est, & cuiusque superstitionis expertis baptismus campanarum?

CAPUT XV.

De baptismi effectibus. *ibid.*
 Quæst. I. Conferri ne baptismus gratiam sanctificantem? *ibid.*
 Quæst. II. Aferri ne baptismus omnia peccata quoad rationem culpe? *108.*
 Quæst. III. An baptismus deleat reatum peccatorum eterne, & temporalis? *ibid.*
 Quæst. IV. Baptismus imprimit ne characterem? *ibid.*
 Quæst. V. Quandoam in praxi iterandum baptismum sit? *109.*
 Quæst. VI. Qui ab obstrictæ baptizati sunt, debent ne iterum baptizari? *ibid.*
 Quæst. VII. An infantes expositi, schedam collati baptismi collo appensam habentes, sint rebaptizandi? *ibid.*
 Quæst. VIII. An baptismus sicte susceptus, sublatâ fictione, peccata delat? *ibid.*
 Quæst. IX. An qui sciter rebaptizati, incurrit irregularitatem? *110.*

CAPUT XVI.

De baptismi cærenovis. *ibid.*
 Quæst. I. Utrum requiritur aliquis qui baptizatum de sacro fonte suscipiat? *111.*
 Quæst. II. Utrum quilibet indifferenter eligi in patrum possit? *ibid.*
 Quæst. III. An pueri predicti usu rationis possint hoc munus subire? *ibid.*
 Quæst. IV. An Parochi administrantes baptismum sine patris peccat mortaliter? *ibid.*
 Quæst. V. An plures debeant esse parini & an Monachi, & Regulares possint hoc officium exercere? *ibid.*
 Quæst. VI. Quos sint persone quibuscumque parinis contrahit cognationem spirituales? *112.*

CAPUT XVII.

Professionis baptismalis onera. Abrenuntiationis vis, & significatus. *ibid.*

DISSERTATIO II.

De sacramento confirmationis.

& campanarum. *ibid.*

PRÆLOQUIUM. *116.*

CAPUT I.

Confirmatio est verum sacramentum nove legis. *ibid.*

CAPUT II.

De confirmationis materia. Plures questionum resolutio. *119.*

Quæst.

Quaest. I. Quid sit christus, & ex quibus conficiatur? 120.
Quaest. II. Est ne necessarium balsamum in confirmationis materia necessitate sacramenti? 121.
Quaest. III. Utrum christus debeat necessario ab Episcopo esse consecratum? ibid.
Quaest. IV. Unctio in modum crucis, facta in fronte, est ne materia proxima sacramenti confirmationis? 122.

CAPUT III. De forma sacramenti confirmationis. ibid.

CAPUT IV. De auctore, & ministro confirmationis. 124.
Quaest. I. An solus Episcopus sit ordinarius minister istius sacramenti? ibid.
Quaest. II. Concedi ne potest simplicibus Sacerdotibus facultas confirmandi? 126.
Quaest. III. An solus Papa possit simplicibus Sacerdotibus potestatem confirmandi imperatoris, seu Episcopi? 127.
Quaest. IV. An christiani sacramentum administratum ab Episcopo heretico, validum sit? 128.
Quaest. V. An peccet mortaliter Episcopus, non confirmans opportunis temporibus in sua diocesi, aut confirmans subditos alterius diocesis? ibid.

CAPUT V. De subiecto, de dispositionibus, & effectu sacramenti confirmationis? ibid.

Quaest. I. Quinam sint capaces sacramenti confirmationis? ibid.
Quaest. II. Conveniens ne est ut post rationis usum pueris confirmatio administretur? ibid.
Quaest. III. Non amentes, aegroti, & emergentium sint confirmandi? 129.
Quaest. IV. Quoniam dispositiones requiruntur in adultis confirmandis? ibid.
Quaest. V. Requiritur ne ut confirmandi sciant symbolum apostolicum, siveque Ieremi? ibid.
Quaest. VI. Quinam sunt confirmationis effectus? 130.
Quaest. VII. Conferitur ne gratia sanctificans, seu gratum faciens, confirmationis sacramentis? ibid.
Quaest. VIII. Sacramentum confirmationis conferri ne primam, aut secundam gratiam, quae primam perficiat? ibid.
Quaest. IX. Gratia quae sacramenti confirmationis effectus est, quomodo differat a gratia baptismali? ibid.
Quaest. X. Animas ne confirmatio non modo ad

fidei articulos, verum etiam ad morales doctrinas integritatem propagandam? 131.
Quaest. XI. Sacramentum confirmationis imprimi ne characterem? ibid.

CAPUT VI. De necessitate huius sacramenti. Resistantur PP. Uria, La Croix, & aliorum Casuistarum opiniones laxas 132.

CAPUT VII. De ritibus confirmationis. 135.
Quaest. I. An sint abidendi patris in confirmatione? ibid.
Quaest. II. Quinam in patris eligi possunt? 136.
Quaest. III. Quid circa nominis, & vestium mutationem respectu confirmandi praescribant canones? ibid.
Quaest. IV. Qui ritus confirmationem continent? ibid.
Quaest. V. Quae ceremonia subsequitur confirmationem? 137.

LIBER TERTIUS.

DE AUGUSTISSIMO EUCHARISTIAE SACRAMENTO.

PROLOQUIUM. 138.

DISSERTATIO I.

CAPUT I. De variis Eucharistiae nominibus, & usque dispositione. 139.

CAPUT II. De materia Eucharistiae. 141.
Quaest. I. Utrum solus panis triticus, & vinum de vite sit materia Eucharistiae? ibid.
Quaest. II. Quae materia quantitas apta est consecrationi? ibid.
Quaest. III. Quae materia quantitas licite consecrari possit, & debeat? ibid.
Quaest. IV. Debet ne materia consecranda esse presens consecranti? ibid.
Quaest. V. An materia consecranda designari a Sacerdote debeat? 142.
Quaest. VI. An panis confectus ex amygdalis, castaneis, fabis, lentibus, fave, bordas &c. sit materia consecrationis? 143.
Quaest. VII. An panis ex siligine sit materia sufficiens istius sacramenti? ibid.
Quaest. VIII. Qui ritus olim servatus fuerit in preparandis panibus pro consecratione? ibid.

CAPUT III. Utrum panis eucharisticus azymus debeat esse, an fermentatus? 144.
Quaest. I. An valida sit consecratio talem in azymo, quam in fermentato? 146.
Quaest. II. An convenientior sit usus azymi quam fermentati, & an prudentiores in hac causa Latini sint quam Graeci? ibid.
Quaest. III. An Graeci apud Latinos, & Latini apud Graecos commemorantes, vel peregrinantes valeant consecrare illi in azymo, isti in fermentato? 147.

CAPUT IV. De materia consecrationis calicis, nempe de vino, & aqua vino miscenda. 148.
Quaest. I. An vinum de vite sit materia altera sacramenti Eucharistiae? ibid.
Quaest. II. Quoniam sit quantitas vini adhibenda in consecratione calicis? ibid.
Quaest. III. An substitui vino alii liquores pro consecratione possunt? ibid.
Quaest. IV. Utrum aqua vino admiscenda sit in calicis consecratione? 149.
Quaest. V. Commixtio aqua cum vino esse necessaria necessitate sacramenti, an solius praecipii divini, vel ecclesiastica? 150.
Quaest. VI. Qualis, & quanta debeat esse aqua vino immiscenda? ibid.
Quaest. VII. An aqua vino immixta convertatur in sanguinem? ibid.
Quaest. VIII. An aqua vino permixta prius convertatur in vinum, postea in sanguinem? 151.
Quaest. IX. An una species possit sine altera consecrari in extrema necessitate, & accedente summi Pontificis dispensatione? ibid.

CAPUT V. De verbis quae formam sacramenti Eucharistiae constituunt. 152.
Quaest. I. Utrum Christus Dominus verbis usque sit in Eucharistiae institutione? ibid.
Quaest. II. An Eucharistia solis verbis dominicis, & non precibus, quae antea, vel postea recitantur, consecratur? ibid.
Quaest. III. An haec sola dominica verba, Hoc est corpus meum, sint essentialia consecrationi panis eucharistici? 153.
Quaest. IV. Sola ne haec verba, Hic est calix sanguinis mei, vel hic est sanguis meus, sunt de essentiali consecrationis calicis, an vero etiam alia quae sequuntur, novi, & aeterni testamenti, mysterium fidei, qui pro vobis, & pro multis effundetur in remissionem peccatorum, ad essentiam consecrationis pertinent? 154.
Quaest. V. Historice ne, an assertive, & si

guificative praefata consecrationis verba pronuntiantur? ibid.
Quaest. VI. Utrum Christus adhiberi particulam enim in consecratione panis? ibid.
Quaest. VII. Peccaret ne mortaliter qui hanc particulam enim omittit? 155.
Quaest. VIII. Qui omittit particulam enim ex contemptu, peccaret ne mortaliter? ibid.
Quaest. IX. Quid de his innumeris quasiunculis dicendum? Nempe an valida sit consecratio, si quis dicat. 1. Hoc est corpus Christi. 2. Hic est corpus meum. 3. Hic cibus est meum corpus. 4. Hic est caro mea. 5. Hic cibus est meum corpus. 6. Hoc fit, fiat, ut sit corpus meum. 8. Ego consecrabo panem in corpus meum. 8. Ego consecro corpus meum ex pane. 9. Accipite, & comedite hoc corpus meum. 10. Hic est substantia mea. 11. Hic est cibus meus. 12. Illud est corpus meum. 13. Meum est hoc corpus. 14. Hoc corpus est meum. 15. Hoc est corpus meum. 16. Hic est calix sanguinis mei? ibid.

CAPUT VI.

De vera & reali Christi praesentia in Eucharistia. 156.

§. I. Christus Dominus Ioannis vi. corpus suum in cibum, & sanguinem suum in potum promissit se nobis datum vere, realiter, & substantialiter sub speciebus panis & vini; promissionemque in Eucharistia institutione implevit. Quae catholica veritas adversus Sacramentarios demonstratur. 159.

§. II. Realis, & substantialis praesentia corporis, & sanguinis Christi in Eucharistia ex perpetua, & constanti Patrum, & Conciliorum traditione demonstratur. 165.

§. III. De degenerate transubstantiatione adversus Lutheranos impanatores, & consubstantiatores. 169.

§. IV. Nonnullae quaestiones Eucharistiam spectantes resolvuntur. 174.
Quaest. I. An totus Christus sit in hoc sacramentis? 174.
Quaest. II. An Christus sit totus in qualibet speciem parte? ibid.
Quaest. III. An Christus sit in hoc sacramentis sicut in loco? 175.
Quaest. IV. Possit ne corpus Christi oculis corporali, aut intellectuali in hoc sacramentis percipi? ibid.

- Quæst. V. An accidentia, seu species sacramentales & corrupti, & nutrire valeant? ibid.
- Quæst. VI. Quantum temporis interfusere debeat, ut particula in communione recipere species corruptantur. ibid.
- Quæst. VII. An si sanguis sub speciebus vini consecrato vinum infundatur, desinat esse sanguis sub eisdem speciebus? 176.

§. V.

- Alie quasiuncula de adoratione Christi in Eucharistia, de eiusdem conservatione, expositione, festo, aliisque resolvuntur. ibid.
- Quæst. I. Utrum Christus in Eucharistia existens adorandus sit cultu latriæ? ib.
- Quæst. II. An religiose in templis custodienda, & asseruanda Eucharistia sit? 177.
- Quæst. III. Pia ne est & religiosa festi Corporis Christi institutio? ibid.
- Quæst. IV. Religiosa ne est solemnitas Corporis Christi in processionibus circumgestatio? 178.
- Quæst. V. Pia ne est & religiosa Eucharistia expositio? ibid.
- Quæst. VI. Licetum ne est in iuneribus Eucharistiam collo appensam deferre? 179.

CAPUT VII.

- De Eucharistia distribuenda ministro ordinario, & extraordinario. 180.
- Quæst. I. An soli Sacerdotes sint dispensande Eucharistia ministri ordinarii? ib.
- Quæst. II. An Diaconi possint esse extraordinarii Eucharistia dispensatores? ibid.
- Quæst. III. Absente Presbytero, potest ne Diaconus infirmis Eucharistiam dispensare? 181.
- Quæst. IV. An extrema necessitate urgente, possint, absente idoneo ministro, Subdiaconi, Clerici, laici semetipsos, & alios communicare? ibid.
- Quæst. V. An Sacerdotes, & Diaconi possint semetipsos communicare, cum alii idonei ministri desint? ib.
- Quæst. VI. Tenetur ne Parochus tempore pestis cum vita periculo communicare suos parochianos? 182.
- Quæst. VII. Licetum ne est a Sacerdote excommunicato, schismatico, heretico, sacramentum Eucharistia suscipere in mortis articulo? ib.
- Quæst. VIII. An peccet mortaliter Sacerdos administrans sacramentum Eucharistia absque

suprapellico, & stola? ib.

CAPUT VIII.

- De subiecto capoci ad suscipiendum Eucharistia sacramentum. ibid.
- Quæst. I. Administranda ne parvulis est Eucharistia. 183.
- Quæst. II. Administrandum ne est hoc sacramentum amantibus, & eorum? ib.
- Quæst. III. Supplicio extremo pleniendæ administratione ne Eucharistia est? ibid.
- Quæst. IV. Administranda ne est mortuis Eucharistia? ibid.
- Quæst. V. An concedenda sit Eucharistia publici peccatoribus? 184.
- Quæst. VI. Peccatori occulto publice petenti Eucharistiam, concedenda ne est? ib.
- Quæst. VII. Si quis hoc loco sit publicus peccator, & alio pergat, ubi sit occultus, & publice petat Eucharistiam, deneganda ne illi est? 185.
- Quæst. VIII. Potest ne Sacerdos administrare Eucharistiam publici peccatori ob metu mortis, aut notabilis sue infamie? ibid.
- Quæst. IX. Peccatori occulto publice petenti Eucharistiam potest ne Sacerdos præbere hostiam non consecratam ad illius sacrilegium vitandum? ibid.
- Quæst. X. Quid de corruptela, que alieni grassatur: an liceat Sacerdoti simulare se hostiam immittere in os peccatoris ad vitandam infamiam, vel domum accedentis? ib.

CAPUT IX.

- De necessitate, seu divino precepto sumenda Eucharistia communio. 186.
- Quæst. I. Eucharistia est ne necessaria necessitate multo ad salutem? 187.
- Quæst. II. Est ne necessaria Eucharistia necessitate mediæ saltem in voto? ibid.
- Quæst. III. Eucharistia est ne necessaria in divini precepti? 188.
- Quæst. IV. Quamvis hoc divinum preceptum obligantur, an soli baptizati, an etiam non baptizati? ibid.
- Quæst. V. Quandonam obligat preceptum istud divinum? 189.
- Quæst. VI. Qui paulo ante quam incidit in mortis periculum, communicavit, stringitur ne iterum sumere sacrum viaticum? ibid.
- Quæst. VII. An hoc divinum preceptum pluries obliget? 190.
- Quæst. VIII. Hoc divinum preceptum obligat ne ut Eucharistia sub utraque specie sumatur? ibid.

- Quæst. IX. Prudenter ne Ecclesia subtraxit laicis calcis usum; & an illum permittere expedit? 191.
- Quæst. X. Quid sit communio laica, peregrina, & profanificatorum? 192.
- De effectibus Eucharistia, quorum descriptione cordis amor erga augustissimum sacramentum accenditur. 193.

CAPUT XI.

- De dispositionibus tum animæ, tum corporis ad Eucharistiam digne suscipiendam. 196.
- Quæst. I. Qui post obtentam absolutionem recordatur se aliquid perpetrasse grave crimen quod ex inculpabili oblivione non est confessus, debet ne ante communionem ad Confessarium redire? 198.
- Quæst. II. Dispositio necessaria ne est immunitas ab affectu ad peccata venialia? ibid.

§. I.

- Plures alie quasiuncula de preparatione ad communionem. Improbabiles PP. La Croix, Viva, Tamburini, & aliorum Casuistarum opiniones reselluntur. 199.
- Quæst. I. An preceptum de pramittenda confessione ab eo qui est in peccato mortali, sit divinum, an humanum? ibid.
- Quæst. II. Quid sentiendum de interpretatione P. Tamburini in præceptum Concilii Tridentini contenti quam primum? 200.
- Quæst. III. Quid dicendum de interpretatione P. Claudii La-Croix, P. Viva & aliorum in præceptum Tridentini præceptum? ib.
- Quæst. IV. Quandonam elicere actum contritionis debet laicus confusus peccati mortalis qui urgente necessitate ad Eucharistiam sine confessione accedit? 201.
- Quæst. V. An præceptum Tridentini mandatum obliget etiam laicos? 202.
- Quæst. VI. Quid dicendum de opinione P. Valquez, & Leandri, asserentium, Sacerdotem, peccantem mortaliter in ipsius Missæ celebratione, non obstringi ad confitendum quam primum? ibid.
- Quæst. VII. Quas necessitas dicatur urgens, ut quis communicare possit non pramissa confessione mortalium? 203.
- Quæst. VIII. Quandonam deest copia Confessarii? 205.
- Quæst. IX. Quando in aliquo monasterio, seu communitate usus obtinet quotidie celebrandi, aut communicandi certis diebus mensis, aut hebdomadæ, nec haberi potest Confessarius pro obliis, licetum ne est communicare

- non pramissa confessione? ibid.
- Quæst. X. Si quis confessus est peccatum mortale, tanquam dubium, & ante communionem agnoscat esse certum, tenetur iterum confiteri? ibid.
- Quæst. XI. Habens peccatum reservatum poterit ne, urgente necessitate, communicare, non pramissa confessione ob pensam Confessarii, qui valeat a reservatis absolvere? 206.
- Quæst. XII. Quem sensum præfert hæc particula contenti quam primum? ibid.
- Quæst. XIII. Licetum ne unquam est communicare sine confessione, & contritione atque adeo in peccato mortali, ut contendunt PP. Tamburinus, & Viva? 207.

§. II.

- De devotione qua anima a culpis mundata præparare se ad communionem debet. 208.

§. III.

- De corporis dispositione ad sacram communionem. Laxe opiniones quorundam Casuistarum reselluntur. 213.
- Quæst. I. Est ne necessarium ieiunium ad Eucharistiam sumendam? ibid.
- Quæst. II. An sumi aliquando Eucharistia possit a non ieiuno? 214.
- Quæst. III. Potest ne Sacerdos, ut administret viaticum infirmo, privatim profere verba consecrationis sine vestibus sacris, sine altaribus? 215.
- Quæst. IV. Potest ne Sacerdos ob necessitatem perficiendi sacrificium communicare non ieiunus? ibid.
- Quæst. V. Quantum temporis interfusere debeat Eucharistiam inter & cibum? 216.
- Quæst. VI. An ad Eucharistiam procedere somnus debeat, & cibum digesto? ibid.
- Quæst. VII. Quid de casu quem proponit P. Claudius La-Croix de Sacerdote primam Missam canente? 217.
- Quæst. VIII. An pollutio nocturna impediatur accessum ad communionem? ibid.
- Quæst. IX. An sit peccatum mortale, eodem die quo perpetrata voluntaria pollutio, vel fornicatio est, etiam si precedat confessio sacramentalis, communicare? 218.
- Quæst. X. An licetum sit accedere ad Eucharistiam post conjugalem copulam? ibid.
- Quæst. XI. Quid dicendum de ornatu exteriori corporis, seu de vestibus mulierum, virorum, & Sacerdotum? 219.

CAPUT XII.

- De frequenti communione. 219.

§. I.

- Non expositis omnibus fideles qui maiorem dispositio-

nem non habent preter gratiam habituales, quotidie communicare. 221.
 DECRETUM Ven. Innoc. XI. de quotidiana communione. 221.
 §. II.
 Decretum Innocentii XI. consentaneum est Patrum Traditioni, quorum aliqua testimonia referuntur, seu regula pro vel frequenti, vel rariori communione. 223.

§. III.
 Testimonia SS. Thoma, Bonaventurae, & aliorum Theologorum. 224.
 §. IV.
 Nonnulla adversariorum obiectiunculae diluuntur. Impositura P. Nicolai Ghezii exploditur. 227.

§. V.
 Sacriligerum communionum causa invictis argumentis manifestatur. 230.

§. VI.
 Nonnulla confessoria pro Confessariis. Quando concedere, aut denegare communionem debent. 235.

§. VII.
 De Sacerdotibus quotidie celebrantibus, qui vel septidi sunt, vel in flagitia praesertim carnis prolabantur. 237.

§. VIII.
 Sacerdotes in flagitia carnis relabentes, tamen si confitentur, non sunt ad quotidianam celebrationem admittendi. 239.

DISSERTATIO II.

De sacrificio Missae.

CAPUT I.
 Quid, & quoties sit sacrificium. Quenam eius necessitas. 244.

CAPUT II.
 De sacrosancto Missae sacrificio. 246.

§. I.
 Fidei catholicae dogma est, Eucharistiam esse verum sacrificium, quod in Missa offertur. 246.

§. II.
 Sacrificii Missae essentia explicatur. 251.
 Quæst. I. Utrum essentia sacrificii Missae sit in oblatione? 251.
 Quæst. II. An fractio, commixtio specterum, & earundem consumptio sint de essentia sacrificii? 251.
 Quæst. III. An consecratio Sacerdotis sit de essentia sacrificii? 251.
 Quæst. VI. An communicatio Sacerdotis sit pars essentialis sacrificii Missae, aut solum inte-

gralis? 251.
 Quæst. V. An consecratio utriusque speciei panis, & vini ad essentiam sacrificii perineat? 252.
 Quæst. VI. Si Christus, peracta consecratione, appareret per miraculum sub specie carnis & sanguinis, esset ne utrumque a Sacerdote sumendum? 252.
 Quæst. VII. Quid agendum, si aliquid reventicum post consecrationem deprehendatur in calice? 252.

CAPUT III.

De valore sacrificii Missae, eiusque effectibus. 253.
 Quæst. I. Est ne infinitus valor sacrificii Missae? 253.
 Quæst. II. Qui sunt effectus sacrificii Missae? 253.

CAPUT IV.

Cui, & pro quibus sacrificium Missae offertur. 254.
 Quæst. I. Offerri ne sacrificium Missae potest pro omnibus hominibus mortalem vitam degentibus, paganis, iudeis, haereticis, schismaticis, excommunicatis, cathecumenis, martiris tamen pro fidelibus? 255.
 Quæst. II. An liceat offerre sacrificium pro damnatis, & beatis? 256.
 Quæst. III. An offerri sacrificium pro defunctis in purgatorio dicentis possit? 257.

CAPUT V.

De ministro sacrificii Missae. 258.
 Quæst. I. An plures Sacerdotes possint eandem hostiam consecrare? 259.
 Quæst. II. An selecti Sacerdotes valide consecrent? 259.
 Quæst. III. An Sacerdotes haeretici, schismatici, suspensi, excommunicati, degradati valide sacrificium perficiant? 259.
 Quæst. IV. Licet ne communionem terere ab haereticis, excommunicatis, schismaticis? 259.
 Quæst. V. An liceat Sacerdoti celebrare Missam privatam? 259.

CAPUT VI.

De elemosyna pro Missis celebrandis collata. 260.

§. I.
 CONFIRMATIO DECRETORUM Congregationis S. R. E. Cardinalium, Concilii Tridentini Interpretum, super celebratione Missarum, etiam cum declarationibus, & innovatione decretorum, ab eadem Congregatione, auctoritate sel. rec. Urbani Papa VIII. desuper alias factorum. 202.

§. II.

§. II.
 Plures questionibus casuistica resolvuntur de Missae stipendio. 272.
 Quæst. I. A quo taxanda est elemosyna conferenda Sacerdoti Missam celebranti? 272.
 Quæst. II. An liceat Sacerdoti diviti elemosynam accipere, ut Missam celebret? 273.
 Quæst. III. Quinam Sacerdotes simoniaci suspensionem prebent? 273.
 Quæst. IV. An licitum sit pacisci de stipendio Missarum? 274.
 Quæst. V. An Sacerdos valeat accipere elemosynam unam pro fructu speciali, alteram pro fructu specialissimo? 274.
 Quæst. VI. An Sacerdos qui, ut celebret, cogitur emere sacras vestes, candelas &c. possit licite stipendia Missae augere? 274.
 Quæst. VII. Utrum Sacerdos possit per alium celebrare, resenta sibi parte stipendii accepti? 274.

Quæst. VIII. Beneficiarius, quando pro alium celebrare cogitur, licite ne prebere valet consuetam elemosynam, tamen si ex beneficio maior percipitur? 276.
 Quæst. IX. Qui accipit plura stipendia exigua singulis Missam promittens, potest ne unica Missa pro omnibus satisfacere? 276.
 Quæst. X. An Sacerdos possit accipere duplex stipendium, alterum pro praesentia seu officiatu in Ecclesia designata, alterum pro applicatione? 276.
 Quæst. XI. Potest ne unica Missa pluribus obligationibus satisfieri? 278.
 Quæst. XII. Quandoquid differri celebratio Missae potest, pro qua acceptum stipendium est? 278.

Quæst. XIII. Quid agendum sit Sacerdoti qui celebrare nequit Missas pro quibus stipendia accepit? 279.
 Quæst. XIV. Qui vult Missam in gratiarum actionem celebrandam, potest ne accipere stipendium? 279.
 Quæst. XV. Qui accepit stipendium, ut celebret Missam de Requie, peccat ne, si aliam Missam legat? 279.
 Quæst. XVI. Quid, si Sacerdos qui omni die esse capellania, vel legati celebrare astringitur, nequeat celebrare, quia Confessarius eidem suspendi celebrationem ob crimina pollutionis, fornicationis &c. 279.
 Quæst. XVII. Quid, si instruitur capellania, legati &c. expresse non praescribitur, quoties, vel secundum quam intentionem celebrandum sit? 279.
 Quæst. XVIII. Sacerdos, laborans morbo caduco, vel lepra, celebrare ne debet? 279.

Quæst. XIX. An liceat celebrare Missam siccam, & Gregorianam? 280.
 Quæst. XX. Qua remedia adhibere Sacerdos scrupulosus in consecratione, & celebratione Missae debet? 280.
 Quæst. XXI. Ad quem attineat Missam applicare, & qua intentio requiratur? 280.
 Quæst. XXII. An licita & valida sit applicatio Missae pro illo quem Deus novit primis daturum stipendium? 281.
 Quæst. XXIII. Quid de reductione Missarum dicendum est? 281.
 Quæst. XXIV. Quibus diebus animarum curam gerentes applicare Missam debent pro Grego illis commissis? 282.
 SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI BENEDICTI PAPA XIV. EPISTOLA ENCYCLICA super Missa parochiali, & conventuali. 282.

CAPUT VII.

Quando, quoties, & quo loco celebrandum sit. 288.
 Quæst. I. Qua hora celebrare licet? 288.
 Quæst. II. Quodnam peccatum perpetrat qui ante, vel post praescriptum tempus celebrat? 288.
 Quæst. III. Licitum ne est celebrare tribus ultimis diebus hebdomadae sanctae? 288.
 Quæst. IV. Quandoquid licet pluries eodem die celebrare? 289.
 Quæst. V. Quo loco celebranda sit Missa? 289.
 Quæst. VI. Quid de Oratoriis privatè dicendum? 289.
 Quæst. VII. An qui non sunt de familia, satisfaciunt precepto diei festi audiendo Missam in Oratoriis privatè? 291.
 Quæst. VIII. Quid dicendum de abusu differendi celebrationem Missae in privatè Oratoriis ultra horam praescriptam? 292.
 Quæst. IX. Quid dicendum de Ecclesiae benedictione, & consecratione? 292.
 Quæst. X. Quid sit Ecclesiae pollutio? 292.
 Quæst. XI. Ecclesia destructa, quid de lignis, lapidibus, & fundo agendum est? 293.
 Quæst. XII. Quale altare requiratur ad sacrificium? 293.
 Quæst. XIII. Quodnam altare sit execratum? 293.

CAPUT VIII.

De precepto quo Sacerdos celebrare astringitur cum ministro. 293.
 Quæst. I. An Sacerdotes teneantur Missae sacrificium offerre? 293.
 Quæst. II. An Sacerdos sine ministro celebrare valeat? 295.

C A.

CAPUT IX.

De ritu, seu ceremoniis quibus celebrari Missa debet.

Quæst. I. Quotuplex est caeremoniarum Missæ genus?

Quæst. II. Quot sunt ornamenta sacerdotalia?

Quæst. III. Quenam sunt sacrarum vestium mystice significationes?

Quæst. IV. Licitam ne aliquando est absque sacris vestibus celebrare?

Quæst. V. Urget ne præceptum recitandi præscriptas preces in vestibus sacris induendis?

Quæst. VI. Licitum ne est ad evitandam mortem sine vestibus sacris celebrare?

Quæst. VII. Quid dicendum de vestibus ipsius Sacerdotis, de capillitio, annulo, & baculo?

Quæst. VIII. Quot in partes Missa tribuitur, & quæ caeremoniæ ipsam comitantur?

CAPUT X.

Nonnulla alia quæstioncule circa Rubricas, & ritus Missæ celebrandæ.

Quæst. I. Est ne peccatum mortale negligere Rubricas in Missa celebrandâ?

Quæst. II. Qui omittit aliquam Missæ partem, peccat ne mortaliter?

Quæst. III. Licet ne aliquid addere, vel immutare in Missa?

Quæst. IV. Quid de verborum expressione dicendum?

Quæst. V. Quantum temporis insumere Sacerdos debet in Missa celebrandâ?

Quæst. VI. Quæ distractio mentis reputanda est mortalis in Missa celebrandâ?

FINIS.

LIBER PRIMUS
DE SACRAMENTIS

IN GENERE.

DISSERTATIO UNICA.

CAPUT I.

Propositiones ab Ecclesia damnatæ.

ALEXANDER VII.

damnavit sequentes.

8. **D**uplicatum stipendium potest Sacerdos pro eadem Missa licite accipere, applicando pœnitenti partem etiam specialissimam fructus ipsimet celebranti correspondentem; idque post decretum Urbani VIII.
9. Post decretum Urbani potest Sacerdos cui Missæ celebrandæ traduntur, per alium satisfacere, collato illi minori stipendio, alia parte stipendii sibi retenta.
10. Non est contra iustitiam pro pluribus Sacrificiis stipendium accipere, & Sacrificium unum offerre; neque etiam est contra fidelitatem, etiam si promittam, promissione etiam iuramento firmata, dari stipendium, quod pro nullo alio offeram.

38. Mandatum Tridentini factum Sacerdoti sacrificanti ex necessitate cum peccato mortali, confitendi quam primum, est consilium, non præceptum.

39. Illa particula quam primum intelligitur, cum Sacerdos suo tempore confitebitur.

INNOCENTIUS XI.

1. Non est illicitum in sacramentis confendis sequi opinionem probabilem de valore sacramenti, relicta ratione, nisi id vetet lex, conventio, aut periculum gravis damni incurrendi. Hinc sententia probabilis tantum utendum non est in collatione baptismi, ordinis sacerdotalis, aut episcopalis.

Conc. Theol. Tom. VIII.

29. Urgens metus gravis est causa iusta sacramentorum administrationem simulandi.

56. Frequens confessio, & communio etiam in his qui gentiliter vivunt, est nota prædeterminationis.

ALEXANDER VIII.

22. Sacrilegi sunt iudicandi qui ius ad communionem percipiendam pretendunt, ante quam condignam de delictis suis penitentiam egerint.

23. Similiter arcendi sunt a sacra communione quibus nondum inest amor Dei purissimus, & omnis mixtionis expertus.

29. Valuit aliquando baptismus sub hac forma collatus, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, prætermisiss illis verbis, Ego te baptizo.

30. Valet baptismus collatus a ministro quæ omnem ritum externum, formamque baptizandi observet; intus vero in corde suo apud se resalvat: Non intendo facere quod facit Ecclesia.

§. I.

Brevis expositio thesæ ab Innocentio XI. præscriptæ.

I. Prima thesîs præscripta a Ven. Innocentio XI. est legitimum confectarium Probabilissimi. Ante cuiusmodi thesîs præscriptionem, Probabilissimæ maioris ex parte (nam circiter septuaginta numerantur) usum Probabilissimi in quacumque materia licitam prœgnabant. P. Gabriel Vaquez 1. 2. 7. 18111.

A 6. 111.